

Nejvyšší soud obnovil usnesení konkursního komisaře.

D ů v o d y:

Anna O-ová, vdova a Edeltrauda O-ová, dcera zesnulého inženýra Viktora O-a, žily s ním ve společné domácnosti v domě, patřícím do konkursní podstaty, až do jeho smrti. Ustanovení § 6 konk. ř. nelze ovšem na souzený případ použít, poněvadž inženýr Viktor O. byl v době vyhlášení konkursu na jeho pozůstalost již mrtev. Ustanovení to má ovšem na mysli jen pravidelný případ, že úpadce v době vyhlášení konkursu žil v domě patřícím do konkursní podstaty se členy své rodiny, a neupravuje vůbec případ, kde jde o konkurs na pozůstalost. Bylo by však velmi krutým, kdyby členové rodiny úpadcovy měly nárok na bydlení v domě do konkursní podstaty patřícím jen tehdy, když úpadce byl v době vyhlášení konkursu na živu, kdežto v opačném případě, kde členové jeho rodiny utrpěli tím větší a bolestnější ztrátu úmrtím svého manžela, otce a živitele, by jim právo to nemělo přislušeti. Vůdčí zásadou § 6 konk. ř. jest neodebíratí střechu nad hlavou osobám postiženým již tím, že jejich živitel upadl do konkursu, a jest proto spravedливо, aby po uvážení všech těchto okolností bylo dovolacím rekurentkám právo bydlení přiznáno (§ 7, poslední věta, obč. zák.).

Čís. 13955.

Úprava pachtovného při zemědělských pachttech (vládní nařízení ze dne 29. července 1933, čís. 164 sb. z. a n.).

Co do úpravy pachtovného i pro léta budoucí může soud jen zásadně vysloviti, že pachtýř má nárok na úpravu pachtovného a podle jakých zásad jest je vypočísti.

(Rozh. ze dne 22. listopadu 1934, R I 845/34.)

K návrhu pachtýře upravil soud první stolice pachtovné za pachtovní roky 1932/1933, 1933/1934, 1934/1935. V rekursu brojila propachtovatelka proti tomu, že bylo upraveno pachtovné též za pachtovní roky 1933/1934 a 1934/1935. Rekursní soud napadené usnesení potvrdil. D ů v o d y: Stěžovatelka napadá usnesení prvního soudu, pokud jím bylo upraveno pachtovné pro pachtovní léta 1933/34 a 1934/35, vytýkajíc, že výpočet pachtovného pro tato léta jest nesprávný a nezákonný, poněvadž pro výpočet ten bude základ jiný, než byl pro pachtovní rok 1932/33, a bude jej lze zjistiti teprve, až budou stanoveny průměrné ceny příslušného obilí podle aritmetického průměru z nejvyšších a nejnižších cen znamenanych v měsících červenci, srpnu, září a říjnu toho kterého sklizňového roku. Podle § 7 vl. nař. ze dne 29. července 1933 čís. 164 sb. z. a n. může pachtýř hospodářských celků, jako jsou dvory, statky nebo usedlosti, nepřesahuje-li výměra zemědělské půdy 250 ha, žádati, by pachtovné, které bylo ujednáno před 1. říjnem

1932, bylo upraveno pro pachtovní rok 1932/33 a zbývající smluvená pachtovní léta, nejdéle však pro tři pachtovní léta, počítajíc v to i pachtovní rok 1932/33. Toto ustanovení přiznává tedy pachtýři hospodářského celku v zásadě nárok na úpravu pachtovního na zbývající smluvní období, nejdéle však na tři nejbližší příští pachtovní roky počítajíc v to i rok 1932/33. Pro otázku, kdy pachtýř může zakročit o úpravu pachtovního, je rozhodným jen dnešní stav zákonodárství úpravy té se týkající. Ve směru tom přichází v úvahu ustanovení § 7 druhé věty vládního nařízení ze dne 29. července 1933 čís. 164 sb. z. a n., podle něhož jest pachtýř hodlající uplatniti nárok na úpravu pachtovního, povinen, pod ztrátou nároku oznámiti propachtovateli nebo jeho hospodářské správě doporučeným nebo na potvrzení dodaným dopisem do 15 dnů ode dne účinnosti nařízení, že žádá za úpravu pachtovního. Nedojde-li k dohodě v dalších 30 dnech, může pachtýř v dalších 15 dnech žádati u okresního soudu, v jehož obvodu leží hospodářský celek, aby pachtovné bylo upraveno. Vládní nařízení ponechává veškerý kroky čelící k úpravě pachtovního ve smyslu § 7 cit. nař. pachtýři a odpírá mu nárok na úpravu, neučiní-li v propadné lhůtě v tomto předpisu stanovené oznámení propachtovateli, že za úpravu pachtovního žádá. K jednání o dohodě s propachtovatelem poskytuje vládní nařízení pachtýři dalších 30 dní. Nedojde-li k dohodě, může pachtýř v dalších 15 dnech žádati u okresního soudu, by pachtovné bylo upraveno. Soud zahajuje tedy řízení jen k návrhu pachtýře. Vládní nařízení o úpravě pachtovního nemá ustanovení, jež by umožňovalo pachtýři také pozdějším návrhem vyvolati soudní rozhodnutí o úpravě pachtovního, a jest proto možnost zákroku pachtýřova o provedení úpravy pachtovního postupem předepsaným v § 7 cit. vládního nařízení vyčerpána. Nedostatek předpisu o možnosti pozdějšího zákroku pachtýřova o úpravu pachtovního a vyloučení propachtovatele z jakéhokoliv úkonu, jímž by vyvolal soudní řízení k úpravě pachtovního, svědčí pro názor, že pachtovné na celou dobu § 7 vlád. nař. jest upravití najednou, ježto v zákonném předpisu nelze najíti vysvětlení pro postup, jež by bylo zachovati k uvedení soudního řízení v činnost při úpravě postupné, an vládní nařízení neponechává úpravu pachtovního stranám, nýbrž provedení úpravy té ukládá soudu (§ 7 odst. (2), § 3 vlád. nař. čís. 164/1933 Sb. z. a n.). Pro názor ten svědčí jednak i časové omezení možnosti úpravy pachtovního na krátkou dobu nejvýše tří let a pak i okolnost, že se nelze domnívati, že by zákonodárce chtěl připustiti zhoršení postavení pachtýřů uzavřevších smlouvu pachtovní před 1. říjnem 1932, jichž pachtovné vyloučil podle důvodové zprávy z úpravy proto, že strany mohly již přihlédnouti samy k trvajícím hospodářským poměrům, kdyžte na jedné straně připouštěl rok od roku úpravu pachtovního pro smlouvy uzavřené po 1. říjnu 1932 a na druhé straně nechával v platnosti pachtovné před touto dobou ujednané po celou pachtovní dobu. Rozhodným pro úpravu pachtovního může býti jen předpis zákona a skutková základna v době, kdy běží pachtýři lhůta k oznámení propachtovateli, že o úpravu pachtovního žádá, a k podání návrhu u okresního soudu, by pachtovné bylo upra-

veno. Podle poslední věty § 7 vlád. nař. může se úprava státi jen podle § 3 cit. vlád. nař. a za podklad pro ni mohou sloužiti jediné upravovací základy v době oznámení propachtovateli, pokud se týče návrhu pachtýřova u soudu, v souzeném případě tedy základy v roce 1933. Mohou tedy při této úpravě pachtovného přijíti v úvahu jen ceny obilnin vyhlášené v tomto roce, jež nutno vzíti za podklad pro úpravu pachtovného pro celé období 1932—1935, jak také učinil soud první stolice. I když jest souhlasiti se stěžovatelkou, že tyto ceny mohou býti v příštích letech jiné než ony, podle nichž upravil pachtovné soud první stolice, nemohou tvořiti základnu pro úpravu pachtovného žádanou v roce 1933, nýbrž podkladem pro výpočet nejvyššího pachtovného mohou tu býti jen průměrné ceny z údobí měsíců července až listopadu 1933, v kterémžto roce končila lhůta k pachtýřovu oznámení propachtovateli, že žádá o úpravu pachtovného. Změniti tuto základnu jest věcí zákonodárcovou. První soud, upraviv pachtovné i za pachtovní léta 1933/1934 a 1934/1935, neposoudil věc právně mylně.

N e j v y š š í s o u d vyhověl dovolacímu rekursu propachtovatelky a změnil napadené usnesení, jež zůstalo co do pachtovného roku 1932/1933 nedotčeno, v ostatní části tak, že pachtýř má nárok na úpravu pachtovného pro pachtovní rok 1933/34 a 1934/35 podle zásad § 3 vládního nařízení ze dne 29. července 1933 čis. 164 sb. z. a n. na základě průměrných cen roku 1934 pokud se týče 1935.

D ů v o d y:

Podle § 3 vl. nař. z 29. července 1933 čis. 164 sb. z. a n. se má pachtovné vypočítati podle bursovních záznamů za měsíce červenec až listopad toho kterého sklizňového roku. Podle toho nemůže býti pochybné, že základ pro určení pachtovného není stejný pro všechny tři pachtovní roky, nýbrž řídí se podle toho, jaké budou průměrné ceny v tom kterém roce. Že pachtýř musí uplatniti nárok na úpravu pachtovného i pro léta budoucí ve lhůtě vládním nařízením čis. 164/1933 určené, má za následek jen, že soud může jen zásadně vysloviti, že pachtýř nárok na úpravu pachtovného má a podle jakých zásad jest je vypočísti. Rozhodnutí nižších soudů je tedy nezákonné (§ 46 odst. (2) zák. z 19. června 1931 čis. 100 sb. z. a n.), pročez muselo býti dovolacímu rekursu vyhověno.

Čís. 13956.

Služební poměry železničních zaměstnanců.

Podmínky pro zařazení kancelářského výpravčího ve službě účetně administrativní do statu III a).

Úspěšný výkon t. zv. inteligenční zkoušky neodůvodňuje jmenování do statu III a).

(Rozh. ze dne 22. listopadu 1934, Rv I 1529/32.)